

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogorske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

V Ljubljani 22. septembra.

—o.— Shaja se danes novi naš državni zbor, shajajo se v naši prvostolnici novo-izvoljeni zastopniki avstrijskih kronovin in narodnostij, da pričela se je za urejevanje državnih interesov nova šestletna doba. Kdor ni še zagledal belega političnega dne in bi danes opazoval, kako zbirajo in pozdravljajo se poslanci v sijajni palači „ob Ringu“, ta bi zavidal avstrijske narode v mejsobnih njih odnosajih, — toliko videl bi nežnih pojavov vzajemne delikatose in naklonjenosti! Starejšemu opazovalcu pa te in take dobrodošlice istino le še bolj ogrené, istino namreč, da pod prijateljsko tančico najsovražniša protivja prežijo na priliko, kadar mogla bodo priti navskriž in udariti se z vso pezo in ostrino dobro prirejenega govorniškega jekla. Le še malo dni potrpimo in mi sami se bomo zibali in tresli pod udarci parlamentarnega našega boja! V istini kažejo se baš za bodoče zborovanje pogoji uspešnega dela mnogo slabši in dvojlivejši, nego so to bili pred šestimi leti, ko se je pričenal državni zbor. Z novimi hudournimi elementi so zadnje volitve založile nemško-liberalno stranko državnega

zboru, z elementi, ki bodo v boj hodili zaradi boja, ter s silo razdreti skušali vsa pota, po katerih se je konečno jela država naša od daleč približevati svojim jedino pravim osnovam.

Brezozirno izjavljano sovraštvo levičarjev do enakopravnostnih in samoupravnih načel klicalo bode državno-zborsko večino na odpor, na odboj, potreben že zategadelj, da se njej ohrani moralna zmaga. Toda ne maramo se to uro udajati kombinacijam o obupobudni situaciji in o prepomeniti bodočnosti otvorjenega državnega zboru!

Tudi slovenski naš narod je faktor v avstrijskem ustavnem življenji, tudi on pošilja v središče cesarstva zastopnike svoje, da udeležujejo se državnih nalog v njegovem imenu in na njegov račun. Odšli so tudi naši poslanci na prevažno, danes priče to delo, in za njimi, za zastopniki slovenskega naroda uhajajo nam tačas naši pogledi. In če z jedne strani uvidimo težave, s katerimi se bode njim boriti, z druge pa naše opasno in propastno stanje, potem, da, potem smemo zares od dna svoje duše klicati slovenskim poslancem: Dobro srečo!

Naši poslanci sigurno imajo zavest, da so voljeni vsi od istega naroda z istim programom in da nastopati imajo imenoma višje slovenske ideje in ne le imenoma svojih volilcev. Vedó tudi, da nema slovenski narod toliko zastopnikov, kolikor mu pristoji jih po številu njegovem in državnih žrtvah njegovih, marveč da zdržema živijo tisočice in tisočice Slovencev, ki ves čas ustavnega življenja nemajo nobenega svojega zastopnika. Sleharnega slovenskega poslanca skrb bode se torej tem jačja raztezala na vse Slovence; kakor slavno odporljiva macedonska falanga bodo se morali vsi slovenski poslanci potezati za težnje slovenskega naroda kot jedne celote!

In ta slovenski narod rad bi si zagotovil in utrdil svojo narodno eksistencijo, rad bi dobil pogoje za gmotni in kulturni svoj napredek. Toda ti pogoji, katere preskrbovati svojim udom in narodom je države dolžnost in namen, trpijo nam silo še dandanes, četudi je preteklo šest let, odkar se je sveto obljubilo, da zvrši se nam enakopravnost. V enakopravnosti tičijo pogoji in poročstva slovenstvu in njegovemu

napredku! In ne oziramo se na dobo po tem, ko je bila enakopravnost tudi za nas Slovence uzakonjena, nego na dobo, v kateri bi se enakopravnost nam izvrševati imela in to že vsled prestolnega govora vsled objavljenega vladnega programa, vsled ministerskih obljub in „kavalirskih besed“. Merodajen je za nas in za naše poslance „fait accompli“ koncem šestletne dobe Taaffejevega vladanja. Jasno pa dopoveduje ta „fait accompli“, da se je enakopravnost jednemu delu Slovencev izvrševala le deloma, ostalemu in večjemu delu pa prav nič, dalje, da uprava za veliko večino Slovencev je v rokah nam ostentativno in dosledno neprijaznih mož, da je slovenščina po c. kr. uradovih še vedno „dem freien Ermessen anheimgestellt“ ter rabi se le „nach Tunlichkeit und Möglichkeit“, da učilišča so urejena proti zahtevam narodnosti in izomike slovenske in tako dalje — s kratka, da skoro še za vse Slovence živi enakopravnost le v oblačni teoriji, in kolikor je je v dejanjih, da izvršuje se le začasno, za poskušnjo, prisiljeno! Betvica izpolnitev ni mogla tedaj čisto nič premeniti dosedanjega stališča naših zastopnikov nasproti Taaffejevi vladi in nasproti zakonodavnemu zboru. Poslanci slovenski bodo le naprej ponavljali morali, kar se je je tolikokrat ponavljalo našim ministrom, kar izrazil je o premnogih slovesnih prilikah slovenski narod sam. In imejoč pred očmi dosedanje izkušnje, storili bodo to s čedalje krepkejšim glasom, storili bodo vladno svojo hojo zavisno, gotovo zavisno od tega, da mora vlada potrditi in izvršiti slovensko-narodni program. In da bi se konečno dosegli preceptivni postavni propisi za enakopravnost slovenskega jezika po naših uradovih, poiskati nam je prijatelj in dobrih prilik na desnici državnega zboru, da naši poslanci mogo z boljšo nadejo nastopiti inicijative pot, ker čakati vladnih nasvetov v tem oziru še na dalje — ne kaže!

Toda gola enakopravnost jezika našega ne osigura nam narodnega obstoja, narodne naše bodočnosti. Postati moramo močni tudi v narodnem gospodarstvu! In tudi v tem oziru smo uverjeni, da so znane našim zastopnikom potrebe slovenskega naroda. Stanujemo v Istri, ki se zove tužna, na Krasu, ki je nerodovitnosti simbol, sta-

LISTEK.

Kandidat nesmrtnosti.

(Humoristiški roman. — Česki spisal Svatopluk Čech.)

VII.

(Dalje.)

Ko se vrneti gori v delalnico, izvoli si Vojteh pred vsem slike, katere naj bi krasile njegovo puščavo.

Na to pravi Brzobohaty: „No, sprejmite še ključ svojega kraljestva. Greste še lahko v mesto in se vrnete, kadar vam je ljubo. Danes nimam za vas nobenega dela. Pred vsem dobodete korekturo, v katere malih tajnostih vas sam osvetim. Korektura bode za začetek vaš glavni urad. V prostem času spravite se lahko, kakor igraje, na prelaganje tega romana.“

Brzobohaty vzame jedno iz knjižic, na mizi ležečih, koje platnice so bile s posebno ognjenim in očitnim barvotiskom okrašene in nadaljuje, prebiraje počasi njene liste: „Nadejam se, da bode imel ta roman v našem občinstvu poseben uspeh. Jako napet je, poln dražestnih prizorov in iznena-

dečih obratov. Morda se vam bode zdelo, da je v njem nakopičeno preveč mnogo strašnih reči, nenaravno poostrenih efektov, vratolomnih skokov, dejanj itd. Toda ne smete pozabiti, da to ni akademski roman, pisan za skrobene literarne kroge, ampak roman, pisan brez želje po slavi, brez želje po kritiški oceni, pisan jedino iz tega namena, da bi ga kupovala, čitala in požirala splošna masa. In s tega stališča je zares mojstersko delo. S prevodom se ni treba preveč mučiti. Dosti, da se ne naleti v njem kaka kričeča slovniška ali pravopisna napaka. Premenite tudi lahko nekaj v obsega, posebno tu pa tam kaj z rodno domačo čudovitostjo in pridenite kako znamenito snov. Tako na primer spada k izvanrednim osobnostim romanovim voditelj roparske tolpe. Na mesto tega morete obratno postaviti kako roparsko celebriteto iz českih gozdov in pustin. Kar se pa tiče zunanje oblike, kar nič ne ščedite s prostorom. Taka napolnena črna stran ni samo zóoko neugledna, ampak dela tudi mnogo nepotrebnega stavljenja in črnila. Oko čitateljevo se ostavi rajši na strani, kjer najde ugledno razdelitev črposti in belosti in prazna mesta za odpočitek. Zato ne ščedite z odstavki. Posebno lepo ugaja vrstica, obstoječa in s mega „Oh!“ ali „Ah!“

Za vsakim efektnejšim odstavkom morate potegniti, če treba v petih vrstah ležeče črte. Dobro je tudi če delajoče osebe često ustajajo, sedajo, sobo premerijo, glavo ob dlan podpirajo in jednako. Čim daljši so njih imena, tem lepša. Moje ime na priliko je za roman kakor nalašč. Preštejte njegove zloge, naredite mu, da se lahko vsak čas ponavlja in priznate, da dá samo ob sebi nekoliko strani. Ostale nazore podelim vam pozneje jedenkrat pri ugodni priložnosti.“

Po kratkem premisleku dodane: „Tako, s tem bi bil za jedenkrat naš dogovor osnovan. Kar se tedaj tiče plače — ne mahajte z roko! Treba se je dotakniti i te prozajiske gmotne strani — kar se tedaj tiče plače, ne določim vam za sedaj nobenega stalnega zneska, ker ne vem, do kake mere mi spolnite nade. — Vzprejem vas za skušnjo in po uspehu te skušnje postavim vam plačo. Bodite brez skrbi, da bi vam kaj odtrgal. Na svidenje, ljubi gospod Koudela! — Ah, počakajte. — Ne povede vas morda pot slučajno okoli — — Ne, ne, pošljem streščka — —“

„O, prosim! Preskrbim vam sam prav rad!“ reče Vojteh in stegne roko po pismu, katero je držal Brzobohaty v roki.

nujemo ob Savi in Dravi deroči, v pokrajinah, ki imajo primitivno gospodarstvo s primitivnimi občili; proizvodna moč kmetijskega ljudstva hira pod bremenom davkov, naše obrtovstvo potrebuje poka, naše trgovstvo občil, občil z nizkimi voznamimi. Tudi gospodarski napredek Slovencev imeli bodo naši poslanci vedno pred svojimi očmi kot smoter, zavoljo katerega jim je izročeno bilo prečastno upanje.

Da pa se v vseh teh ozirih doseže za nas kaj prepotrebne, boriti se bode našim poslancem s staro animoznostjo naših narodnih nasprotnikov in s predsodki, ki v vladnih krogih odvirajo uresničevanje naših gotovo utemeljenih terjatev. Treba bode tudi veliko napora da se nam olašajo ali tudi zboljšajo gospodarske razmere, ker tudi tu bode protitežja vladnega in drugotnega obilo. Ali zanašamo se na rodoljubje in na vztrajno ter pogumno delovanje naših zastopnikov in ni nam še pošlo upanje, da bomo politično in gospodarsko našo bilancijsko mogli čez šest let sklepati radostnim srcem, nego-li to storiti moremo z ozirom na prošle državno-zborsko dobo. In tako, gospoda poslanci: Zdravstvujte in delujte!

Zagreb in Ljubljana.

Pod tem naslovom došel nam je sledeči dopis: Gospod urednik!

Dovolite še meni k članku „Zagreb in Ljubljana“ v oficijoznem „Ljubljanskem Listu“ nekoliko opomb, s katerimi hočem opozoriti, kako neveden in naiven je pisatelj dotičnega članka in kako malo razsodno je uredništvo vladnega monitêrja, ker vzprejema vanj take spise.

Pred vsem naj konstatujem neopravičeno smelo trditev, da je v Mariboru živahnejše življenje, ko v Ljubljani. Kdor obe mesti pozna, mora se gotovo čuditi slepoti ali pa zlobnosti vladnega člankarja in Mariborčanje sami, ki vedo, kako prazne so navadno njihove ulice, morali bi se — se ve da, ko bi poznali glasilo našega gospoda deželnega predsednika — iznenadeno spogledovati, čitajoč hvalisanje živahnega prometa v Mariboru.

Druga neresnica, katero vladni časnikar trdi, je, da je Zagrebški kolodvor eden največjih, na avstrijskem jugu in da nanj dosti več vlakov prihaja in več ljudi občuje, ko na Graškem. Kolikor besedi, toliko nevednosti! Zagrebški kolodvor je majhen, prav veliko manjši ko Ljubljanski in mestni zastop Zagrebški se v družbi s trgovinsko-obrtijsko zbornico že nekoliko let prizadeva doseči njegovo razširjenje. In promet na njem? Vsak dan prihaja v Zagreb 14 osebnih vlakov, v Ljubljano 20, v Gradec 28. Tedaj ne le ni večji ko v Gradcu ampak tudi manjši ko v Ljubljani. Sicer bi se bil pa gospod člankar, ko bi mu sploh bilo kaj do resnice in ne samo za zabavljanje, tudi mogel poučiti iz računskih sklepov južne železnice, da ima od Ljubljanske postaje večje dohodke, ko od Zagrebške in da poslednjo petkrat nadkriljuje postaja v Sisku, katera pa ima skoro za pol milijona letnih dohodkov manje ko Graška.

Daljši dokaz svoje temeljitosti podal nam je oficijoznega lista člankar s trditvijo, „da se želez-

nice zidajo po vsej deželi, ki se stakajo v Zagrebu“. Kakšna nevednost! Kajti razen južne in ogerske državne železnice ni na Hrvaškem niti jedne druge proge, katera bi držala v Zagreb. Politika ogerske vlade je namreč taka, da hoče Zagreb osamiti in s tem njega trgovino uničiti in njega razvoj zaprečiti. Zato še celo Zagorska železnica ne bode imela izhodišča v Zagrebu, ampak v Zaprešiči, v tem, ko vodita, daljskobrodska in barskopakraška železnica pač naravnost v Pešto, ne pa v Zagreb.

„Večje trgovine v Ljubljani ni“, piše dalje gospod oficijozus. Jaz pa ga zagotavljam, da bi v Zagrebu — in v Mariboru, čegar „štacune“ mu imponujejo — zastoj iskal tako velike trgovine, kakršna je trgovina bratov Souvanov in J. C. Mayerja v Ljubljani.

„Trg je v Ljubljani navadno prazen“. pravi nadalje. Mož je moral, dokler je v Ljubljani živel, menda slep biti, kajti Ljubljanski trg ni le ob sredah in sobotah, ampak tudi v navadnih dneh tako živ, da nastane včasih prava gneča na njem, sejmovi pa so tako veliki — posebno gledé prometa z živino — kakor ne dalječ na okolu, kar bi bil lahko spoznal oficijoznega lista člankar iz tržnih poročil, katera se priobčenejo tudi v „Ljubljanskem Listu“.

Da Slovenci nemamo mnogo požrtvovalnih ljudi, je pač res, a tudi mej Hrvati je le eden, ko je milijone žrtvoval svojemu narodu, namreč veliki vladika Strossmayer. Neopravičeno je tedaj govoriti o posameznih Hrvatih, ki po milijone žrtvujejo. Še bolj neopravičeno pa je, da o nedostatku gnotne požrtvovalnosti mej nami govori Novomeški gospod člankar, čegar imena smo doslej pogrešali še pri vsakej narodnej zbirki, dasiravno v omenjenem članku tako bahato tolče z obema rokama ob svojo mošnjo.

Isto tako čudno je čitati iz peresa tega moža očitjanje, da se nič ne stori, da bi se socijalno življenje v Ljubljani razvijalo na slovanskej podlagi, ko je vendar vsakemu, ki je imel redko srečo spoznati ga za njegovega bivanja v Ljubljani, dobro znano, da ravno iz njegovih ust ni skoro nikdar prišla slovenska beseda in da v njegovej rodbini prevladuje nemški občevalni jezik. — Sicer pa je po teh besedah soditi, da bodo sodelavci vladne „večerne priloge“ začeli v Ljubljani delati propagando za razvitek „na slovanskej podlagi“. Menda mi še pojma nemamo, kakošni panslavisti tiče po uredniških prostorih v Blatnej vasi in na Turjaškem trgu.

Gospod urednik. Ali naj omenim tudi politične modrosti duhovitega člankarja? Prevelika je, da bi molčal o njej. Čujte in strmite! „Madjarji bi bili Hrvate že davno pogoltnili, ko bi (namreč Hrvatje) bili tako meščasto ljudstvo (kaj ne kako duhovito rečeno!) ko mi Slovenci.“ Tako stoji črno na belem tiskano v našem vladnem listu in pisal ni tega kak prvošolec, ampak mož, ki si domišlja, da je vso politično modrost med Slovenci vzel v zakup. Ko bi kaj tacega rekel kakemu Zagrebškemu čevljarju, moral bi se mu le-tá v obraz nasmejati: vsak omikan Hrvat pa bi dejal, da mož ne pozna ni zgodovine ni narodopisnih odnošajev. Madjarji Hrvate pogoltnili! Kolika nezmisel! Pač je preti la nevarnost hrvaškemu narodu od germanizacije, nikdar pa od madjarizacije in te se naši bratje tudi v prihodnje bati nemajo. Sicer je pa abotna tudi

trditev, da Hrvatje pred 100 leti neso bili nič na boljšem, ko mi. Kakor so bili Hrvatje „antimurale christianitatis“, tako smo bili mi Slovenci za Hrvate „antimurale nationalitatis“, kajti prvi, najhujši pritisek ponemčevanja morali smo prenašati mi. To vedo in priznavajo Hrvatje sami; neznano pa je modremu časnikarju naše vlade.

Najkrasnejše, kar nam podaja oni članek, je pa prihranjeno bilo za konec istega. To je namreč oni znameniti nauk, da so „gnotno dobro stoječi ljudje navadno pametni.“ Izvrstno, gospod člankar! Sedaj pač vemo, zakaj zmatrate sebe za tako grozno pametnega in zakaj tako občudujete genijalnost Krškega Hočevarja. Mož ima milijone, — ergo je po Vašem nauku najinteligentnejši mož med nami Slovenci. Posebno pa bi — da govorim z Bezirksbergerjem — „s Glumpert, was nix is und nix hat“ moral se v prahu klanjati pred velikimi talenti Hočevarjevimi, katere je konečno srečno odkril oficijozus. Sicer je pa res najkrajše, ako proglasimo za dogmo, da se pamet ravna po bogatstvu; potem bomo šteli čisto jednostavno po tisočakah. Kdor jih bode imel več, ta bode pametnejši in temu bo moral narod pokloniti najvišje častno mesto. In, kar je najglavneje, potem bo tudi Novomeški gospod člankar kot zelo pameten mož moral uživati splošno spoštovanje in vse se mu bode moralo klanjati.

Skoro, da sem predalječ zašel. A ker se take bedastoče čitajo redkokada in ker so bile tiskane v listu, kateri je gospod baron Winkler proglasil za vladno glasilo, zdelo se mi je potrebno nekoliko obširneje izpregovoriti.

H koncu pa Vas, gospod urednik! opozarjam še na to, da vladni ta list smeši necega slovenskega poslanca zavoljo izreka: da Slovenec rad davke plačuje. Vidite, gospod urednik! v tem je ravno obsežena najvišja modrost vladnega uredništva. Slovenci bi namreč ne smeli radi davkov plačevati. In ker se ta nauk bere v vladnem organu, Bog si ga vedi, če ne bomo necega lepega dne doživeli, da nam uredništvo tega lista kar naravnost nasvetuje, da ustavimo plačevanje davkov. To bodo potem časi, gospod urednik! Jaz si za oni denar, ki ga pri davkih prihranim, naročim gotovo večerno prilogo. Isto boste bržkone storili tudi Vi.

Za sedaj pa lepo mirno čakajva in pa paziva v Čitalnici vsak dan, kedaj prinese vladno glasilo vest, da je njegov Novomeški člankar daroval za „Narodni dom“ ali za „družbo sv. Cirila in Metoda“ tisoč goldinarjev.

Z odličnim spoštovanjem

Vaš

△

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. septembra.

Danes se snide **državni zbor**. Večina poslancev bila je že včeraj na Dunaji, kjer so zvečer imele razne stranke svoja posvetovanja. — Z inenovanjem novih članov gospodske zbornice česki listi nikakor neso zadovoljni. „Politik“ se pritožuje, da je v gospodski zbornici 25% Nemcev, četudi jih je v Avstriji dve tretjini. Pod Taaffejevo vlado kličejo se večinoma Nemci v gospodsko zbornico, če tudi konservativni Nemci. Na ta način se v gospod-

„Pa samo v tem slučaju, če vas vede pot v to stran,“ pravi ta, kazaje na adresu ulice.

Če tudi Vojteh za te ulice še vedel ni, reče vendar v svoji usluzi, da hoče ravno tja iti — k nekemu prijatelju —

„No, storite mi to uslugo. Oddaste lahko pismo mimogrede slugi, ki vam odpre. Odgovora ne čakajte.“

Poklonivši se občuduje Vojteh rožasti, zlato obrobjeni zavitek pisma.

„Berem na vašem obrazu sum, da mi služite kot „postillon d' amour“, reče z usmehom Brzobohaty. Sum je tem večji, ker razširja to nežno pisemce pižmov duh. Ali pogledjte le na adresu. To je moški. Pižmova vonjava je gola bojna pesen laskavosti: ta mož odpira namreč samo parfimovana pisma.“

Vojteh se poslovi, stisnivši roko svojemu priznalcu in gre na pot. Zunaj na ulicah ozre se še jedenkrat zaljubljeno po okroglem, črnem prizidku.

Od najbližnjega stražnika izve, kje so tiste ulice. So še le na nasprotnem koncu mesta. Vender korači z vonjastim poslom veselo k neznanemu koncu, baveč se s premišljevanjem, zakaj neznani

adresat odpira samo dišeča pisma in v kakem razmerji je z njim Brzobohaty. Konečno obstane v značenih ulicah pred staro visoko hišo. Zdi se mu, kakor bi bil že kdaj to pročelje videl. Stopa po stolbah v drugo nadstropje in najde tam ime adresatovo „Zefyrin Skočdopole“ na najbližjih dverih.

Ko si pogleda dveri, okno pri strani in celo okolje, pride mu neljubo na misel, da bi to mogla biti predsoba, katero je včeraj po noči pred padom lokajevim za hip z žveplenko posvetil. Ujemal se je del mesta, znano pročelje, drugo nadstropje in lokaj. Zagledavši na oknu ležeče črepine umivala, bil je o tej identiteti popolnem prepričan. Ta okolnost ni ovirala, da bi oddal list. Nasprotno je Vojtehu to opetovana srečanje z gostoljubnim lokajem ugajalo.

Zazvoni. A Josef gotovo ni doma. Pri odprtih vratih pokaže se po času gospod sam. Včerašnja hvala lokajeva je opravičena. Pred Vojtehom stoji mož, res lep in dovršen postavljaj. Pozdravu Vojtehovemu odgovori z lahkim poklonom kodraste glave in stegne nežno, belo roko samosvestno po rožastem pismu. Ogleda je od vseh strani, vonjavi duh mu udari v nos in krasno modro oko obliči na pečatu. „F. B.“ mrmra pred soboj. „F. — Flora — Filomela — Filipina — —?“

Vojteh čaka na njegov pogled, da bi mu mogel posebno poročiti, Skočdopole pa raztrga, omamljen od laskave vonjave, mnogo obečajoči zavitek in pogleda željno na podpis pisanja.

Komaj tako stori, zažene pismo na mizo in pravi nejevoljno! „Povejte svojemu gospodu, da so vsi ti opominajoči listi zaman. Iz mene ne izpravi niti krajcarja. Naj pa toži!“

„Nisem v službi pri gospodu Brzobohatem“, zajecelja Vojteh. „Imam v tej ulici opravke, ponudil sem se mu iz ljubezni, da pismo oddam mimogredé.“ Kavalir lahko zardi.

„Prosim, stopite notri,“ pravi čez nekaj časa. Le ustopite! Pojdite za trenotek v mojo sobo.“

Nevoljno uboga Vojteh njegovemu pozivu.

Ustopi za njim v sobo, ki je bila napolnjena z vsakojakimi nasladnostmi. Bil je tukaj divan in z ognjeno rdeče prevlečen fauteuile, mehke preproge, podobarije v skopljenih zajedavkah, nekoliko zrcal in mnogo podob po stenah.

„Skočpodole pokaže s prstom na vrsto teh podob in vpraša Vojteha: „Kaj sodite o teh podobah? Pogledjte je natančneje.“

(Dalje prih.)

skej zbornici nikdar ne bode uresničila narodna jednopravnost.

Vnanje države.

Največ pozornosti obračajo izmed vseh političnih dogodkov v vnanji politiki najnovejši dohodki v **Bolgariji in Vzhodni Rumeliji**. Že v četrtek popoldne sta namreč vzhodnjermeljska vojska in narod odstavila generalnega guvernerja in so ga zaprli, ravno tako se je zgodilo poveljniku milice Drigalskemu, kateri je Poljak, in kakor se govori velik nasprotnik Rusije. Ko se je to zgodilo, imenovala se je začasna vlada, katerej je načelnik dr. Strzansky. Narod je bil jako nautušen. Brzobjavna zveza z Driapoljem so Vzhodnjermeljci pretrgali, ravno tako tudi železniško zvezo, kajti razrušili so nek most na tej progi. Vojski so si potrgali z uniform vzhodnjermeljske zvezde in prišli si bolgarska znamenja. Po vseh bolgarskih cerkvah v Plovdivu in drugih mestih bila je svečana služba božja. Provizorična vlada je pa tudi takoj skrbela za varstvo dežele, sklicala je vse moško prebivalstvo od 18 do 40 leta k vojakom. Nič manjša nautušenost ne vlada v Sredci. Ko se je objavila kneževa proklamacija, opravljala se je po vseh cerkvah zahvalnica. Ljudstvo je razobesilo zastave in zbirajo se z vseh krajev prostovoljci, mej njimi mnogo zaščitnikov Šipkinega prelaza. Bolgarska vojaščina je že zasedla balkanske prelaze in podrli mejne kole mej Bolgarijo in Vzhodno Rumelijo. Ker se je zvedelo, da turški guverner v Drinopolji zbira že vojsko, odpotali so že več bolgarskih in vzhodnjermeljskih vojakov na turško mejo. Kakor mislijo v Plovdivu, moreta Bolgarska in Vzhodna Rumelija postaviti 50.000 vojakov brez prostovoljcev na bojišče. Bolgari se nadejajo, da velevlasti ne bodo dopustile, da bi Turčija začela vojno z Bolgari. V Carigradu bili so jako potrjeni, ko so čuli, kaj se je v Plovdivu zgodilo. Turški ministri neso vedeli, kaj bi storili. Zastopniki velevlastij pa jim tudi neso vedeli dati nikakega sveta, kajti morali so se obrniti do svojih vlad po instrukcije. Kaj bodo storile vlasti, mi pač ne vemo. Mej njimi se neki jako živahno menjajo depeše. Kakor je videti iz prvih izjav raznih vladnih listov, bodo velevlastij skušale Turčijo odvrniti od vojne, in bodo delale na to, da se to gibanje preveč ne razširi. „Times“ pišejo, da ni verjetno, da bi se bili trije cesarji o tem dogovorili, ampak Bolgarija dela na svojo roko. Nadalje misli ta list, da Turčija ne bode začela vojne, četudi ima sultan pravico poslati vojske v Vzhodno Rumelijo. Državniki se bodo trudili, da se to gibanje, kolikor je moč omeji in da bodo vlasti rešile to stvar v duhu Berlinske pogodbe. „Daily“, „News“ in „Standard“ odsvetujejo, da bi se Anglija kaj mešala v ta spor. Izjave teh dveh listov so pa jako pomenljive. Prvi velja za organ sedanje vlade, poslednji je pa organ Gladstonov. Ruski časniki se radujejo združenja Bolgarov in mislijo, da je to neizogibljiv rezultat položaja na balkanskem poluostrvu. „Novoje Vremja“ misli, da si bode Turčija najbolj podaljšala svojo eksistenco, ako se bode držala prijenljive politike. Jako hladno pa piše ruski vladni list „Journal d. S. Petersburg“, ki samo konstatuje, da se je rušila Berlinska pogodba, ki je delo velevlastij. Zaradi tega pa tudi ne moremo vediti, kako o tem sodi ruska vlada.

S Španjskega ni nobenih posebnih novih poročil. Otok Yah sta zasedli dve španjski ladiji, ne da bi bili z Nemci zaradi tega kaj vkupje zadeli.

Na Francoskem je volilno gibanje vedno živahnejše. Kandidati raznih strank sklicujejo volilne shode, pri katerih je navadno precej živo. Jules Roche, ki je pristal Ferry-jev, ni mogel na nekem shodu v Toulonu niti govoriti, ker so radikalci napravljali prevelik hrup, malo bolje se pa radikalcau Clémenceau godilo v Dôle-u, kjer so njegovi nasprotniki tako kričali, da ni mogel odgovoriti Derouledu, ki je trdil, da se radikalci pajdašijo z monarhisti.

Volitve za **pruski** deželni zbor ne bodo, kakor se je sprva poročalo, 5. in 12. novembra, ampak 29. oktobra in 5. novembra.

Angleški konservativci ne bodo več podpirali irskih zahtev, kakor se je izjavil pri nekeji priliki kancelar državnega zaklada Hicks-Beach, ampak se bodo na vse načine ustavljali proti nezavisnosti Irske.

Tiskovna pravda „Slovenskega Naroda“.

(Izpred porotnega sodišča.)

V Ljubljani, 21. septembra.

Danes popoldne pričela se je porotna obravnava v pravdi župana in dež. poslanca Matije Jonka proti našemu glavnemu uredniku Ivanu Železniku-j. Sodišču predseduje g. dež. sod. predsednik Hočevnar, votanta sta dež. sod. svetnik Ledenig in dež. sod. tajnik Tomšič. Porotniki so bili izžrebani še dopoldne in sicer: Šetina Josip, posestnik na Dovjem; Urban Srečko, trgovec v Ljubljani; Žitnik Jarnej, posestnik na Ljubljani; Terček Fran, trgovec v Ljubljani; Wankonigg Ivan, trgovec v Litiji; Hafner Ivan, gostilničar v Ljubljani; Okorn Josip, posestnik v Grosupljam; Janša Jarnej, trgovec na Drenovem Griču; Finžgar Matija, kmetovalec v Presreni; baron Lazzarini Henrik, veliki posestnik v Smledniku; Kunčič Jurij, posestnik v Ljubljani;

Soss Friderik, trgovec v Ljubljani; kot namestni porotnik Lavrič Fran, trgovec na Rakeku.

Tožitelja zastopa dr. Suppan, toženca, našega urednika pa dr. Hrašovec. Tožitelj Jonko sedi poleg svojega zastopnika, vede se nekamo oblastno, mož je visoke postave s sivkasto brado in z rudečim licem, na katerem se ravno ne beró prestane tuge tega revnega življenja. Pričam, katere mu ne izpovedujejo po volji, posmehuje se porogljivo in v jedno mer šepeta dr. Suppanu, z glavo odkimajoč, češ, to ni nič, kar pravi ta priča. Tudi na prostoru za poslušalce smo Jonka že videli. V družbi z dr. Suppanom je hotel iztirati poslušalca, češ, da je priča proti njemu in da poslušal drugih izpovedbe, a mej krohotom občinstva odšel je Jonko, ker dotičnik je pač iz Bolca, a priča ni. — Urednik Ivan Železnikar sedi sredi dvorane, ravno nasproti sodišča.

Občinstva je poslušajočega vse polno, zlasti izobraženega.

Porotniki storé prisego, razen jednega vsi v slovenskem jeziku.

Prebere se na to zatožba v nemškem jeziku. Predsednik sodišča vpraša, ali porotniki žele, da se prebere zatožba tudi v slovenskem jeziku, kar porotniki potrdijo. Predsednik sodišča jim zatožbo preloži na slovenščino.

Zatožba izvira iz dopisa „Od slovenske meje“ v št. 11. „Slovenskega Naroda“ t. l. Da naši p. n. bralci lože razumejo vso pravdo, priobčujemo ga zopet danes v polnem obsegu:

Od slovenske meje meseca januarja. (Za resnico in pravico, ali Bog nam daj novo leto!) Resnica oči kolje! dé pregovor. Nič zato: mi hočemo vendar pojasniti svoj položaj, razskriti neznosne naše razmere. Osma zapoved tega ne zabranjuje; iz važnih vzrokov to dovoljuje: če gre za občo korist, ali pa zato, da se odvrne velika škoda. V naši občini živi mož, žid ni, krščen je, kličejo ga za Matjo (Božji dar), a bolje bi mu pristajalo ime: Alchibjad (despot, tiran), ali pa Jeremija (Božja strela). Nu, pa kaj se če; saj tudi svet se imenuje tako, ker ni svet. Krvi je slovenske, od tam doli na hrvatske meji. — Čudna prikazen!

V svojem krogu je vsemogočen. Gora Ida je bila magnetna; vsled tega je ovčarja Magna tako privlačevala, da se ni mogel ganiti z mesta. Naš mož je tudi tak živ magnetovec: naši ovčarji se ne morejo več zganiti vsled njegove privlačnosti. Njegova duša je mnogo pričujoča; on je oblak, iz katerega se včasih prikaže blisk v podobi modre luči in temne podobe. A kmalu se razkadi vse v praznem nič! Njegova oseba je sonce, ki ima včasih neko pa-sonce okrog sebe. Od tod govori v dvovidenji! A to spada v mistiko; zato nič več o tem. Mož je velike postave, obširne glave. V njej je prostora mnogim naklepom; a ni ga razuma o 7. zapovedi in o 3. v nebo vpijočem grehu. Kaj to: cerkvene srajce in plašči, ki jih dā časi napraviti, ga rešijo vseh teh sitnostij. Cemu torej ta otročji strah! Dajmo, sevalčimo — kaj to! Bila je dražba Praškemu židu na korist. A Matija dé: čemu bi žid dobil, kar tiče nam. Gre, odpravi z zvijačo one, ki so bili namenjeni k dražbi, češ: jaz kupim tako vso reč za majheno ceno. Mislim tu vse govore, ki so bili navstali, da so videli Matijo nekdanji t. č. pri svojih kupčijskih knjižah doma, ko je v resnici bil v mestu. Potlej odstopim M—ovi ženi vse za tisto majheno kupnino. In res, odstopili so drugi zaradi tega od dražbe. Vse blago je bilo vrednosti 400 gld.; Matija pa ga dobi za 55 gld. po zvijači. A ko mu ponudijo 55 gld., kakor je bilo določeno, zapiše mož na mizo s kredom 400 gld., ako hočeš imeti krave.

Res je pustil mož to blago, kakor je bilo dogovorjeno, ali žalibože, za tri dni po dražbi. V mraku pa pridejo njegovi sužnji ter odpeljejo dve kravi iz hleva omenjenega M—a. In M. se ne more zganiti, ker je Matija tako zelo privlačen! Streča ima v sebi elektriko — privlačno silo! Matija je tudi župan — po volji sužnje! V svojem uradu je samosilnik. Kar reče, to mora veljati! Občinski red je njemu smola, če mu stoji na potu! Sužnji morajo voliti tiste, ki jih on narekuje; obsedeti, če on reče, ustati, če on veli. Da je glasovanje njim v škodo, o tem ne vedó, ali pa ne smejo vedeti! Kdor mu ne glasuje po volji — in je njemu v pesteh, tega kliče tretjega dne pred sodnijo: Plačaj, kar si dolžan. (Tudi pri sodnji mož ne more zatajiti svojega značaja: „Česar posoda v sebi preveč ima, to iz nje kipi, iz nje vrva.“) — Včasih ni seje po 7 mesecev nič! — Vsi pa vendar še neso — hvala Bogu! — pod njegovim klobukom, četudi se rad pobaha: „Po naši bodete piščali, Vi tički! za naprejši plesali!“

Vsled tega podajajo se večkrat pritožbe do glavarstva, ki jih navadno rešuje ugodno: Ne vseh! Že 14. januarja 1. l. je bila uložena pri glavarstvu pritožba zaradi mnogih nepostavnostij v občini; 5. junija je bilo glavarstvo opozorjeno, ali je junij peti mesec v letu (od januarja počenši): Nič, to ni še nič! Čudno! Pa ne, da bi se bali Matije! — Matija misli biti tudi še dalje župan! Le reci mu kaj, boš pa čul: „Dokler je ta nos tu — in tu ti pokaže patetično samega sebe — ne bo pri nas drugega župana.“ In res: zdi se, da ne bo še kmalu drugače. Imeli smo nove volitve v prvem razredu smo spravili še nekaj razumnih mož mej izvoljene; v II. in III. je zmagal se ve da Matija! Kaj njemu §§. 8. in 17. obče. reda: mi smo mi! Uložili smo priziv na višjo oblast; a ničesar ni nazaj. Ni vrag! da bi se privlačnost tako daleč raztezala doli za našo reko! Maj maraku to. In vendar!

Matija je tudi poslanec! Saj je Poncij Pilat tudi prišel v vero: Se ve, takratne politike volilnega odbora si ne moremo raztolmačiti, kako da je mogel in moral priporočiti tega kandidata! Ali ima Matija morda res belo obleko, kakor so jo imeli nekdanji rimski kandidati — ki so se ponujali v kako dostojanstvo? Disciplina — pravite, — volilna disciplina: treba, da se podredite, udaste zaradi višjih ozirov? Dobro, a mi pravimo: volilni odbor naj ne usiljuje takih kandidatov, katerih ne moremo voliti brez — samomora! Naj nas ne sili, da bi sami sebi nastavili nož na grlo!

Nu, s kratka: Matija J. je bil voljen! Podali smo bili potlej protest zoper to volitev: dokazali, da je mamon veliko uplival na volitev — glasovi so se kupovali po 3—5 gld.; dokazali smo bili, da so takrat volili tudi taki, ki neso imeli volilne pravice! Zastonj! In zdaj Matija krčmarji, — dere kozličje in — župani in pravdaje in — poslančuje!

In njegove junaške, viteške prsi diči križec za zasluge — ož, bridke ti tuge! Čudo, da ga neso deli za barona — takega on bi želel — lona! Oj, ti nesveti svetniki!

Dosti! Iz tega vidite, da se tudi pri nas nekam čudno deli — pravica. Hoteli smo to povedati zaradi obče blaginje: da bi se tako morda odprle oči našemu ljudstvu, posebno volilcem, da bi spoznali svoje prijatelje in dobrot-

nike. (Matije samega ne spreobrne več živ krst — bil bi čudež!) Volilnemu odboru pa želimo malo več razsodnost in obzirnosti!

Bog nam daj res novo leto! Bog nas reši te móre, — čuvaj nas brezstidnih, breznačajnih, brezvestnih oblastnikov, kojih ne moremo spoštovati, kojih ne moremo pogledati, niti se jih spominjati, da bi ne morali poluglasno reči: pfuj! sram te bodi! Hvala Bogu, da še nismo vsi prodani, da se nam ne tresejo še vsem hlače pred Matijo, da se niti sodnija ne plašimo v tej zadevi.

Tuga nam navdaja srce, razpodite se temne meglé! Bog, ti modri vladar, reši nas móre, ki nas tlači že 27 let! Prepričani smo, da pravična stvar mora zmagati! — Ustani moj rod! Tvoj je ustajenja dan!

Urednik Železnikar pravi k zatožbi, da je dopis on sprejel, bral in izročil tiskarni, da pa se ne zmatra krivega in da hoče vse, kar je v dopisu navedenega, dokazati s pričami. Že sredi meseca decembra 1. l. došel mu je dopis in tri tedne skoraj je odlašal ali bi ga priobčil ali ne, ker se mu je zdel nekoliko preojster in ni bil popolnem uverjen ali je vse, kar je v dopisu navedeno, tudi istinito. A ko je dohajalo pismo za pismom iz Bolca in Šoške doline, in se je ponujal dokaz resnice od jake verodostojnih mož, je vsprejel dopis, naslov pa spremenil in postavil mesto „Iz Bolca“, „Od slovenske meje“. Prečrtal pa je tudi ime „Jonko“, katerega začetna črka „J.“ ostala je le jedenkrat po tiskarski pomoti v dopisu. V dopisu imenuje se le Matija. Ker pa ni samo tožitelj Matija in ima mej slovenskimi poslanci še kdo drugi to krstno ime. Ker ni samo tožitelj „Jonko“, zato mora Jonko pač tanek nos imeti, da je takoj izvoljal svojo osebo iz dopisa in da se čuti razžaljenega. Sploh pa je urednik Železnikar s vsem, kar stoji v dopisu, popolnem preverjen, ker mu vse potrjujejo priče in nastopiti hoče dokaz resnice.

Predsednik Kočevnar: Tedaj, ko ste se uverili, da je zato, kar se trdi v dopisu dovolj dokazov ste dopis vsprejeli?

Urednik Železnikar: Da, še le potem.

Predsednik Kočevnar misli, da bi se za sedaj ne prebral še dopis deželnega odbora Goriškega o protestu zoper volitev Jonka deželnim poslancem. To odobrita obe stranki, le dr. Zuppan želi, da se prebero imena volilcev, kateri so podpisali protest. Predsednik da ustlece temu. Dne 27. julija poslali so g. Durjava in drugovi protest proti volitvi Jonka v deželni zbor goriški c. kr. namestništvu v Trst, češ da so se glasovi kupovali za Jonka, in da so volile osebe, katerim ne pristoji taka pravica; oddelila so se namreč pravice volitve le nekako po hišah, ker je bila večina postavno opravičenih volilcev po kupčiji po svetu.

Prva priča zasliši se Anton Kravanja, 39 let star, doma iz Bolca, kupčevalec. On je čul o dopisu že pred novim letom in ga je prepisal na željo Antona Durjave. Izjavil se je, ko mu je bil zadržaj dopisa znan, da je isti, kateri ga je pisal, dobro storil! Reklo se mu je, da se dopis pošlje „Slovenskemu Narodu“ ter da naj molči. Ali je vse to res, kar pravi dopis, — izgovarja se priča — tega on ne vé, ker ga ni bilo ves čas doma.

Dr. Hrašovec: „Pisali ste iz Wiesdorfa pismo, da naj tega človeka (Jonka) hudič vzame in da se je Bolec moral hudo Bogu zameriti, ker ga kaznuje s tem človekom (Jonkom).“

Priča ne taji, da bi ne bil tega pisal. Bil je v prvo občinski sluga v Bolci, potem občinski tajnik, a Jonko ga je odpustil iz službe, ker je napravil ulogo, da bi občinski pašniki ostali združeni, Jonko pa je hotel, da bi se razdelili.

Zasliši se druga priča Anton Durjava.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Tiskovna pravda „Slovenskega Naroda“) nadaljevala se je danes od 9. ure dopoldne. Ob 1/4. uri prične se zopet obravnava. Zaslišanih bilo je doslej šele pet prič, zato bode jutri javalne konečni rezultat znan.

— (V včerajšni „Večerni prilogi“) napisalo je visoko oficijozno pero — kaj neki? — dolgo parafrazo kratkega dopisa v „Neue fr. Presse“ od zadnje nedelje. Parafrazuje se najnovejši dogma, da mesto Ljubljansko nemško ljudsko šolo ustanoviti in zakladati mora, če je taka šola potrebna ali pa tudi če ni! Nemška šola biti mora! Pred meseci vzela se je statistika v roke in dobilo se je povprečno število nemških otrok, katerim gre svoja nemška šola. Dobro! Mesto jim je res šolo odprlo, ali, koliko se je nemške dece oglasilo zá-njo? Dv o j e, oziroma, če pridenemo dva Slovenca, četvero! Ali je nemška šola res še potrebna? Vi, pametni ljudje molčite! Visoki oficijozus razklada, da je potreba svoje javne nemške šole še vedno očita, zaradi števila, zaradi štirih otročajeve? Ne, tega trditi tudi on ne more. Nego, vi slovenski rodoljubje Ljubljanskega mesta, radi plačujte štirim otrokom uprav podvorski pouk, ker ne veste-li, da so vaše slovenske šole od posebne šole tako zavisne, dá, tako zavisne, da padejo Vaše slovenske šole, če pade nemška, če tudi zavoljo tega pade, ker ni čisto nič potrebna, ker učencev

nema. Če ni nemške šole, ni tudi slovenske! Zakaj ni nemške, po tem se ne vpraša, biti — mora! Ne pomaga nobena logika, noben raisonnement, „aut-aut“, biti mora! V takih razmerah mane si roke dopisnik „N. Fr. Presse“ in oficijozus v „Lj. Listu“ ga posnema ter še pravi: Mestni očetje, le žugnite mi! Naši lojalni Nemci, ki poznajo izvrstni svoj položaj, hoteli so vse te zale aksijome na izvrsten način privedi „ad absurdum“. In kmalu bi se jim posrečilo bilo. Zmotili so se samo za štiri pike. Mi vemo — tako so umovali, — da slovenske šole ne bo, če nemške ne bo; ker pa mi slovenske ne moremo žive videti, storili bomo, da se vse naše upiše v šolo „Schulvereinovo“, v nemško pa nobeden ne, in tako se doseže, da slovenske ne bo, — kajti nemške ne bo. In agitirali so! Vender pa se jim neso poplačala pota! Slovenske šole ostanejo, — kajti nemška javna šola sloni na štirih stebrih. Vidimo v tem, v kakšni nevarnosti bile so naše šole, ker naši Nemci za javno svojo šolo ne marajo. Kdo ne bi bil hvaležen „N. Fr. Presse“, da nam je razkrila tudi to? In naši prijatelji pri „Lj. Listu“ so tudi hvaležni, vsi preplašeni nam sedaj pišejo: glejte, Slovenci, našo nevarnost, če ne bi v nemški šoli se bili oglasili vsaj štirje otročiči; kajti brez nemške šole — jedenkrat za vselej — ni slovenske in je ni! Gledati torej moramo Slovenci, da imamo v nemški šoli vsaj štiri učence; če ni nemških, pa svoje otroke vanjo pošljimo, da so le štirje. Tak svet od prijateljske in neprijateljske strani na podlagi usevišnje, nam nedoumne logike! — O, du lieber Himmel!

— (Častitka Bolgarjem.) Nekateri Ljubljanski rodoljubi odposlali so danes sledečo brzojavko: „Bogdan Goranov, sekretar v ministerstvu na vutrenjia dčlata, Sofija. Za pričinoj sjudinenija Bolgar zdčs velikoje vduševlenije. Da ži- včjet velikaja svobodnaja Bolgarija!“

— (Dvakrat novost.) Uradna „Grazer Zeitung“ priobčila je sedaj prvič uraden razglas v slovenskem jeziku. Doposlalo ga je iz Sevnice c. kr. okrajno sodišče. Kakor znano, ukrenilo je zadnjič „Slovensko politično društvo“, da naj se uradni deželni časnik za Štajersko izdaje tudi v slovenščini. In od te terjatve ni odstopiti, poudarjati jo je tudi po drugih slovenskih deželah. — zlasti na Kranjskem. Dokler bode uradnikom na izvolji, da razglase spisujejo slovenske, ali pa tudi ne, tako dolgo ni dosežena jednakopravnost, niti je dosežen namen objavljanja, in tako dolgo bodo slovenski razglasi „rari nantes in gurgite vasto“. Veseli nas zato, da vsaj nekateri uradovi ozir jemljo na slovenske deželane in svoje odloke razglasajo v slovenščini. Ker se nadajamo, da bode tudi na Štajerskem okrajno sodišče Sevnisko našlo pravicoljubnih posnemalcev, naj tedaj poudarimo, da je začetek storjen — uradnega razglasanja v prostovoljni slovenščini.

— (Slovensko dramatično društvo.) Nekaj silno važnega sklenil je včeraj odbor slovenskega dramatičnega društva. To namreč, da pošlje velenadarjenega diletanta Ignacija Borštnika — na odru znanega z imenom Gorazd — na svoje stroške v dramatično šolo na Dunaj, v ta namen, da dovršivši ustanovi v Ljubljani stalno slovensko gledališko družbo, s katero mu bode nalog o poletnih mesecih hoditi gostovat po večjih mestih cele naše slovenske domovine. Da bode to mogoče, skrbel bode odbor tekom leta za obširen in raznovrsten repertoar, ob enem pa storil vse predpriprave, da se bode mogla prihodnje leto odpreti redna dramatična šola. — Z velikim veseljem pozdravljamo ta sklep odbora dramatičnega društva, ker smo prepričani, da le to je prava pot, po kateri konečno Slovenci pridemo do stalnega svojega gledališča in da se počne vspešneje razvijati tudi naše dramatično slovstvo. Se ve, da bode izvedba tega sklepa stala društvo mnogo denarjev, zato se pa tudi po vsej pravici nadajamo, da mu deželni odbor kranjski ne bode odrekel svoje pomoči v tej za bodoči kulturni razvoj našega naroda tako važnej stvari.

— (C. kr. brzojavni urad Ljubljanski) se preseli 23. septembra t. l. zjutraj ob sedmih v svoje nove prostore na pošti v prvem nadstropji.

— (P. n. gg. poverjenike „Slovenskega pevskega društva“) prosi odbor, naj blagovolijo razdati „Vabila“ k slavnosti v Celji dne 27. t. m. p. n. gg. udom ter skrbeti, da se izvršujoči društveniki privadijo pesni. Vkupna vaja pevska

bode v slavnostni dan popoldne ob 2. uri v Celjski Čitalnici, ker je potovalni kapelnik zadržan potovati.

— (Postavna določila, kako dolgo traja, ter kako se zaračunava sodnja praksa pravnih praktikantov in kako se z njimi disciplinarno ravna.) dobila so ravnokar najvišje potrdilo in v sebi imajo naslednje: Kandidatje za sodnjo službo, ki bi radi bili potrjeni za praktični sodniški izpit, izkazati se imajo z dveletno sodnjo prakso; najmenj jedno leto je je dognati pri sodnjem dvoru prve stopnje. Pravnim praktikantom, ki so izvršili dveletno prakso in so za primerno rabo ter se lepo vedò, dovoliti je, če prosijo, nadaljevanje prakse pri sodišči ali pri državnem pravdnistvu. Čas sodnje, oziroma državno-pravdniške prakse, če je nepretrgana in za-njo neposredno pride službovanje, kakeršno hočejo veljajoči propisi, ter če je dovršena po pričetku veljave te postave, — more se od dne, ko je storjena obljuba, zaračunati pri določitvi pokojnine. To isto velja za sodnjo, oziroma državno-pravdniško prakso, ki je dovršena bila pred pričetkom veljave te postave, ako je uradnik tedaj, ko obvelja ta postava, še v aktivni službi. Pravni praktikanje, ki dolžnosti prevzete zalenobujejo ali prelamljajo, naj se s primernimi opomini primorajo k izpolnjevanju dolžnosti. Ako opomini ne hasnijo ali če je pregrešek dolžnosti velik, more praktikanca predsednik višjega deželnega sodišča odpustiti, ne glede na to, ali je v rabi sodišča ali državnega pravdnistva. Zastran odpusta se more pritožba obrniti v osmih dneh do pravosodnega ministra. Odpust učini, da se v prakso ne more zopet vzprejeti pred pretekom šestih mesecev.

— (Zastran kolere.) Ker se je kolera zadnji čas prikazala tudi na Laškem, zapovedala je c. kr. deželna vlada kranjska z razpisom dne 6. septembra t. l., da se poprejšnje naredbe o preprečenju kolere raztezajo tudi na potujoče z Laškega.

— (Glede na meroizkusne črte na steklenicah.) ki se vanje po javnih krčmah pijača nataka, izdal je minister za trgovino ukaz z 12. julija 1885, s katerim se §. 2 ministerijalnega ukaza s 25. septembra 1875 izpreminja tako-le: „Za pravičnost meroizkusne črte odgovoren je imetnik krčme ali pivnice. Če ta črta ali zarez ni nameščena tako, kakor je prav, podvrženo je to kazni takrat, kadar odstop ali razloček na manj pri steklenicah po 2 litra in po 1 liter preseza $\frac{1}{100}$, a pri steklenicah od 0.5 nizzdolu do včstevno 0.1 litra $\frac{1}{50}$ pravilne prostornine.“

— (Vabilo.) Podmelška čitalnica priredi v nedeljo dne 27. t. m. „Besedo“ s sledečim sporedom: 1. Pesen: „Zvezna“. 2. Nagovor. 3. Pesen: „Domovini“. 4. „Deklamacija“. 5. Pesen: „Triglav“. 6. Trogovor: „Pravo junaštvo“. 7. Pesen: „Mlatiči“. 8. Igra: „Župan“. 9. Pesen: „Lahko noč!“ — Začetek točno ob 7. uri zvečer. Ustopnina 10 kr. Posebnih povabil ne bo. Odbor.

— (Duhovenske premembe.) Gosp. dr. Josip Lesar, dosedaj kaplan v Višnji Gori, premeščen je v Ljubljano kot knezoškofov tajnik.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 22. septembra. Državnega zbora sejo otvoril starostni predsednik Posselt, imenoval za zapisnikarje štiri najmlajše poslance. Poslanci storé prisego. Na to naznani starostni predsednik, da slovesno otvori državni zbor cesar v 26. dan septembra.

Belgrad 22. septembra. Po minister-skem sovetu, ki mu je predsedoval kralj, izdan je ukaz, kateri zapoveduje mobilizacijo, sklicuje skupščino v Niš na 1. dan oktobra. Začasno odstavljena je tiskovna postava in pravica zborovanja.

Plovdiv 21. septembra. Knez bolgarski prišel je semkaj danes popoldne ob 10. uri. Po slovesnem „Te-Deum-u“ v stolnici ide knez v Konak, kjer prejme začasno vlado in visoko duhovenstvo.

Tužbi:

21. septembra.

Pri **Priznani**: Eltz z Dunaja. — Obkircher iz Grada. — Holsšek iz Zagreba. — Grof Orszieh iz Celovca. — Rovis, Bucich, Desrosin iz Trsta. — Spring z Dunaja. — Arko iz Zagreba.

Pri **Nepriznani**: Hamerer, Oblak z Dunaja. — Murman iz Gorice. — Landau, Bartolitz z Dunaja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
21. sept.	7. zjutraj	739.14 mm.	14.0° C	sl. jz.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	738.14 mm.	22.4° C	sl. svz.	jas.	
	9. zvečer	739.04 mm.	16.0° C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura 17.5°, za 3.7° nad normalom.

Dunajska borza

dne 22. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	81	glid. 8	kr.
Srebrna renta	82	55	„
Zlata renta	109	20	„
5% marena renta	98	90	„
Akcije narodne banke	865	70	„
Kreditne akcije	282	80	„
London	125	80	„
Srebro	9	96	„
Napol	5	90	„
C. kr. cekini	61	75	„
Nemške marke	250	127	„
4% državne srečke iz l. 1854	100	170	50
Državne srečke iz l. 1864	100	170	50
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108	90	„
Ogrska zlata renta 4%	8	55	„
„ papirna renta 5%	91	40	„
5% štajerske zemljišče odvez obliq	104	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100	116	25
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	124	25	„
Prior. obliq. Elizabetine zapad. železnice	115	25	„
Prior. obliq. Ferdinandove sev. železnice	106	—	„
Kreditne srečke	100	175	50
Rudolfove srečke	10	18	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	99	50
Tramway-društ. velj. 170 glid. a. v	190	—	„

Poslano.

(7—32)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER

najčistije lužne
KISELINE

poznate kas najbolj okrepljujoče piče,
I kas izkušan lek proti trajnom kašlju, plućevini,
želudca boleti, grkljana I proti mčurnim kataru,

HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.

V NARODNI TISKARNI v LJUBLJANI

dobi se knjižica

„Tisočletnica Metodova.“

Spisal duhoven ljubljanske škofije.

Cena 10 kr.

Cisti dobiček te knjižice namenjen je v podporo slovenskega šolstva osnovani „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

(518—4)

Prodaja jabelk.

Pri graščini Turn-Podpeč (Thurn-Gallenstein) poleg sv. Križa na Dolenjskem prodaja se

100 do 150 mernikov

obranih jabelk

izvrstnih vrst.

Jabelka se oddajo za gotovo plačilo s pogejem, da jih kupec sam v posodo uloži, potem jih graščina postavi na kolodvor v Litijo.

(550—1)

Erven Lucas Bols,

c. k. dvorni zalagatelj,

ustanovljeno leta 1575,

katerih specialitete:

Amsterdam,

Curacao - Anisette, se dobi v prvih prodajalnicah v (Curacao-sko aniško žganje) deželi. (534—2)

Cvet zoper trganje

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živelih, oteklino, otrple ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „Cvet zoper trganje po dr. Malič“ z zraven stojecim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Schufmart.

Prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo: (401—11)

LEKARNA TRNKOCZY.
zraven ročevža v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.